

Materiały do konsultacji z języka polskiego

15.05. – 21.05.2021

Dzień dobry,

W terminie 15.05. – 21.05.2021

zaplanowano 6 tematów konsultacji:

1.-2. Młoda Polska – epoka różnorodności.

3.-4. *Co zostało nam, co wszystko wiemy...* Dekadentyzm w poezji Młodej Polski.

5.-6. Tematy podejmowane w twórczości Kazimierza Przerwy-Tetmajera.

Materiały do zajęć:

<https://www.youtube.com/watch?v=PIUZ9eegfV4>

Młoda Polska – epoka różnorodności.

1. Nazwa epoki

- **Młoda Polska** – analogicznie do nazw: Młoda Belgia, Młode Niemcy, tendencje charakterystyczne dla kultury europejskiej – **modernizm, fin de siècle**
- Nazwę nadał Artur Górski,
- **Neoromantyzm** - nawiązania do romantyzmu

2. Czas trwania

- Lata 90. XIX w. - *Poezje Kazimierz Przerwa-Tetmajer*
- 1918 – **odzyskanie przez Polskę niepodległości**

3. Hasła

- **Sztuka dla sztuki** – sztuka ma wartość, jest ponad tym, co przyziemne, Stanisław Przybyszewski – *Confiteor*; **artysta** to człowiek oryginalny, niepowtarzalny, może lekceważyć zasady moralne; cyganeria artystyczna/bohema, antybohater – filister
- **Dekadentyzm** - schyłkowość, pesymizm, bezradność, przygnębienie
- **Chłopomania** - fascynacja życiem na wsi

4. Młodopolskie -izmy

- Impresjonizm
- Ekspresjonizm
- Symbolizm
- Realizm
- Naturalizm

5. Filozofia

- Schopenhaueryzm – Artur Schopenhauer - życie jest pasmem cierpień, ból istnienia, ślepy popęd
- Nietzscheanizm – Fryderyk Nietzsche - nadczłowiek, życie jest najwyższą wartością
- Intuicjonizm/bergsonizm - Henri Bergson – prawdziwe poznanie dokonuje się przez intuicję, a nie przez rozum, *elan vital*

Co zostało nam, co wszystko wiemy... Dekadentyzm w poezji Młodej Polski.

Wojciech Weiss, "Demon (W kawiarni)", 1904, olej na płótnie, wł. Muzeum Narodowe w Krakowie, fot. dzięki uprzejmości MNK

Dekadentyzm:

- Z języka francuskiego - *schytkowość*
- Nurt światopoglądowy, artystyczny
- Narodził pod koniec XIX w. we Francji – Paul Verlaine "Niemoc"
- Przeżywanie poczucia kryzysu cywilizacji, wartości
- Niemoc, poczucie bezsilności, pesymizm, apatia, choroba wieku
- Schopenhauer
- Zrywanie z zasadami obyczajowi
- Dwa wzory postaw: **cygan/cyganeria** - wyróżnia się strojem – czarna peleryna, czarny kapulez, nie przestrzega zasad moralnych, w sposób luźny traktuje obowiązki społeczne, nocne życie toczy się w kawiarniach – cyganeria; **dandys** – samotnik, lubi prowokować, wtedy potrzebuje publiczności - **Stanisław Przybyszewski**
- **Kazimierz Przerwa-Tetmajer *Koniec wieku XIX*:**
<https://www.youtube.com/watch?v=R23sSpxtllo>
- **Proszę się zastanowić:**
 - jaką formę ma tekst, jaka to odmiana liryki,
 - kim jest adresat tekstu,
 - jaka przewodnia myśl wynika z tekstu,
 - w jaki sposób w tekście objawia się postawa dekadenccka

Tematy podejmowane w twórczości Kazimierza Przerwy-Tetmajera.

Edukast: <https://www.youtube.com/watch?v=xAOBvPH4cLE&t=4s>